МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)

Міжнародна науково-практична конференція

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

14 вересня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Скиба В.В., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Крауютієне І., д-р філософії.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Царенко Т.М., канд. вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 вересня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 108 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

застосовували мазь «Кловейт».

Застосування мазей різної дії, відповідно до стадії розвитку піодермії істотно прискорює очищення ділянки ураженої шкіри. Так, у дослідній групі собак повне очищення відбувалося в середньому у 1,5 рази швидше, ніж у контрольній. Це зумовлює швидший початок процесу епітелізації. Повне загоєння дефектів у дослідної групи відбувалося у 1,6 рази швидше, ніж при застосуванні мазі "Тріакутан". Отже, у зв'язку з тривалішою гнійною ексудацією загоєння у контрольних тварин відбувалося протягом істотно довшого проміжку часу, ніж у дослідних. До того ж, на місці розташування уражень утворювалися рубці та де пігментовані ділянки. При використанні комбінації мазей припинення гнійної ексудації практично збігалося із початком епітелізації, що забезпечило сприятливий перебіг регенеративних процесів.

Отже, застосування комбінації мазей "Ветмеколь" та «Кловейт» для місцевого лікування піодермій супроводжується зникненням болючості (2-4 доби) та швидким припиненням гнійної ексудації. У комплексній терапії піотравматичного дерматиту це дозволяє всередньому на 6 діб (1,6 рази) скоротити термін лікування порівняно з гентаміциновою маззю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Baxter I., Viera A. Evaluating the readability of veterinary clienthandouts from Vetlexicon, Veterinary Partner, and ClientEd. Issues in Science and Technology Librarianship. 2020; 94: 4. Doi:10.29173/ istl52

2. Anikar M.J., Bhadesiya C.M., Chaudhary G.R., Patel T.P., Patil D.B., Dadawala A.I., and Makwana P.P. (2021). Incidence of dermatological disorders in dogs at Leo Animal and Bird Clinic, Vastral, Ahmedabad (Gujarat). International Journal of Advanced Research in Biological Sciences, 8 (3): 1-7. Available at:https://www.ijarbs.com/pdfcopy/2021/mar2021/ijarbs1.pdf

3. Korbelik J., Singh A., Rousseau J., and Weese J.S. (2019). Characterization of the otic bacterial microbiota in dogs with otitis externa compared to healthy individuals. Veterinary Dermatology, 30 (3): 228-270. DOI:10.1111/vde.12734

Секція 6. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ТА ДІАГНОСТИКИ ПАРАЗИТАРНИХ ХВОРОБ ТВАРИН

УДК 636.09:615.1:619-051

КОЗІЙ Н.В., канд. вет. наук, **РУБЛЕНКО С.В.,** д-р вет. наук, **ШАГАНЕНКО Р.В.,** канд. вет. наук, **АВРАМЕНКО Н.В.,** канд. вет. наук, **ШАГАНЕНКО В.С.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ У СФЕРІ ВЕТЕРИНАРНОЇ ФАРМАЦІЇ

Професійна діяльність лікаря ветеринарної медицини у сфері роботи з ветеринарними лікарськими засобами потребує системи взаємопов'язаних компетентностей, що виходять за межі знання фармакологічних властивостей препаратів. Метою роботи було визначити та систематизувати основні професійні компетентності, необхідні для належної роботи лікаря з ветеринарними лікарськими засобами.

Ключові слова: ветеринарна фармація, професійні компетентності, ветеринарні лікарські засоби, раціональна фармакотерапія, професійний вибір препарату, фармаконагляд.

KOZII N.V., candidate of veterinary sciences, **RUBLENKO S.V.,** doctor of veterinary science, **SHAHANENKO R.V.,** candidate of veterinary sciences, **AVRAMENKO N.V.,** candidate of veterinary sciences, **SHAHANENKO V.S.,** candidate of veterinary sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

PROFESSIONAL COMPETENCIES OF A VETERINARY PRACTITIONER IN THE FIELD OF VETERINARY PHARMACY

Professional activity in the field of veterinary pharmacy requires a system of interconnected competencies that extend beyond knowledge of the pharmacological properties of medicinal products. The study identifies and systematizes the main professional competencies required for working with veterinary medicinal products, including

informational, regulatory, evaluative, therapeutic, safety, pharmacovigilance, and reflective competencies.
Keywords: veterinary pharmacy, professional competencies, veterinary medicinal products, rational pharmacotherapy, professional selection of a medicinal product, pharmacovigilance.

Сучасна підготовка лікаря ветеринарної медицини орієнтована не лише на засвоєння окремих дисциплінарних знань, а й на формування здатності застосовувати їх у професійній діяльності. Такий підхід відповідає сучасним уявленням про компетентнісно орієнтовану ветеринарну освіту та вимогам до компетентностей випускника ветеринарного факультету [1, 2]. Водночас питання професійних компетентностей, необхідних саме для роботи з ветеринарними лікарськими засобами, потребує більш чіткого визначення та систематизації.

Професійна робота лікаря ветеринарної медицини з лікарськими засобами не обмежується знанням їх фармакологічних властивостей або вибором фармакотерапії. Вона передбачає отримання та критичну оцінку інформації про препарат, обґрунтований вибір лікарського засобу і лікарської форми, оцінку конкретного препарату перед застосуванням, забезпечення його раціонального та безпечного використання, спостереження за результатами, виявлення можливих проблем і належне професійне реагування.

Метою роботи було визначити основні професійні компетентності лікаря ветеринарної медицини у сфері ветеринарної фармації та систематизувати їх відповідно до основних етапів професійної роботи з ветеринарними лікарськими засобами.

Матеріал і методи роботи. Дослідження виконано як концептуально-аналітичне на основі структурованого аналізу професійного та педагогічного досвіду авторів, змісту навчальної дисципліни «Ветеринарна фармація» та сучасних підходів до формування професійних компетентностей лікарів ветеринарної медицини. За основу систематизації було взято основні професійні завдання, що виникають під час роботи лікаря з ветеринарними лікарськими засобами.

Результати дослідження. Проведений аналіз дозволив виділити вісім взаємопов'язаних сфер професійної компетентності: інформаційну, регуляторну, оціночну, компетентність професійного вибору препарату, фармакотерапевтичну, безпекову, фармаконаглядову та рефлексивну.

Інформаційна компетентність передбачає здатність знаходити, аналізувати та критично оцінювати інформацію про ветеринарні лікарські засоби. Її значення визначається необхідністю використання лікарем достовірної та професійно значущої інформації під час прийняття рішень щодо подальшої роботи з препаратом.

Регуляторна компетентність полягає у здатності здійснювати професійну діяльність відповідно до чинних нормативних вимог, що регулюють обіг і застосування ветеринарних лікарських засобів. Вона має наскрізний характер, оскільки нормативні вимоги супроводжують різні етапи професійної роботи з препаратом.

Оціночна компетентність передбачає здатність визначати можливість використання конкретного ветеринарного лікарського засобу перед його застосуванням. Вона охоплює оцінку ідентифікації препарату, його упаковки, маркування, терміну придатності, умов зберігання, супровідної інформації та можливих ознак дефектів або фальсифікації.

Окреме місце посідає *компетентність професійного вибору препарату,* яка передбачає здатність обґрунтовано визначити ветеринарний лікарський засіб і лікарську форму, найбільш доцільні для досягнення встановленої терапевтичної мети у конкретній професійній ситуації. Вона потребує інтеграції знань про властивості препарату з урахуванням виду та індивідуальних особливостей тварини, її клінічного стану, умов утримання та можливості належного застосування. Конкретні знання щодо реалізації такої компетентності набуваються передусім під час вивчення клінічної фармакології.

Фармакотерапевтична компетентність забезпечує здатність реалізувати прийняте рішення шляхом раціонального та безпечного застосування лікарського засобу. Вона пов'язана з практичним використанням препарату та передбачає відповідальність лікаря за належне виконання обраної фармакотерапевтичної стратегії.

Безпекова компетентність полягає у здатності своєчасно виявляти можливі ризики та

небажані наслідки, пов'язані із застосуванням ветеринарних лікарських засобів. Вона передбачає не лише спостереження за станом тварини та результатами застосування препарату, а й професійну оцінку виявлених проблем.

Логічним продовженням цієї діяльності є *фармаконаглядова компетентність,* що забезпечує належне професійне реагування на значущі проблеми, пов'язані з ветеринарним лікарським засобом, та використання отриманої інформації у системі фармаконагляду. Такий підхід відповідає сучасному розумінню контролю безпечності ветеринарних лікарських засобів [3].

Завершує систему *рефлексивна компетентність,* яка передбачає здатність лікаря аналізувати власні професійні рішення, оцінювати їх результати та використовувати отриманий досвід для подальшого професійного вдосконалення. Її значення полягає у забезпеченні постійного розвитку професійної практики на основі критичного аналізу власної діяльності. Запропоновану систему компетентностей можна узагальнити таким чином (табл. 1).

Таблиця 1 – **Система професійних компетентностей лікаря ветеринарної медицини у сфері роботи з ветеринарними лікарськими засобами**

Сфера компетентності	Основний зміст
Інформаційна	знаходити й критично оцінювати інформацію про ветеринарні лікарські засоби
Регуляторна	здійснювати професійну діяльність відповідно до нормативних вимог
Оціночна	визначати можливість використання конкретного препарату перед застосуванням
Компетентність професійного вибору препарату	обґрунтовано вибирати препарат і лікарську форму відповідно до терапевтичної мети
Фармакотерапевтична	забезпечувати раціональне та безпечне застосування лікарських засобів
Безпекова	виявляти можливі ризики та небажані наслідки
Фармаконаглядова	належно реагувати на професійно значущі проблеми та використовувати отриману інформацію у системі фармаконагляду
Рефлексивна	аналізувати професійні рішення та вдосконалювати власну практику

Запропонована система відображає взаємозв'язок між основними професійними завданнями лікаря та компетентностями, необхідними для їх виконання. При цьому окремі компетентності не існують ізольовано. Наприклад, професійний вибір препарату потребує використання інформаційної компетентності, здійснюється з урахуванням регуляторних вимог і створює передумови для подальшої фармакотерапевтичної діяльності. Аналогічно, спостереження за результатами застосування препарату пов'язане з безпековою, фармаконаглядовою та рефлексивною компетентностями.

Важливим є також розмежування ролі ветеринарної фармації та суміжних дисциплін у формуванні цих компетентностей. Ветеринарна фармакологія формує фундаментальні знання про властивості та механізми дії лікарських засобів. Клінічна фармакологія забезпечує застосування цих знань для обґрунтування фармакотерапевтичних рішень у конкретних клінічних ситуаціях. Ветеринарна фармація може забезпечувати інтеграцію цих знань у систему професійної роботи лікаря з ветеринарним лікарським засобом. У клінічній практиці сформовані компетентності реалізуються в конкретних професійних ситуаціях.

Такий підхід узгоджується із сучасними принципами компетентнісно орієнтованої ветеринарної освіти, відповідно до яких результати навчання мають бути пов'язані з професійними завданнями, які майбутній лікар повинен бути здатним виконувати [1, 2, 4]. Водночас запропонована система конкретизує компетентності, що можуть формуватися в межах ветеринарної фармації, та дозволяє чіткіше визначити її місце у професійній підготовці лікаря ветеринарної медицини.

Висновки. Професійна діяльність лікаря ветеринарної медицини у сфері ветеринарної фармації потребує формування взаємопов'язаної системи компетентностей, що забезпечують послідовну роботу з ветеринарним лікарським засобом. До основних сфер належать інформаційна, регуляторна, оціночна, компетентність професійного вибору препарату, фармакотерапевтична, безпекова, фармаконаглядова та рефлексивна компетентності. Запропонована система може бути використана для уточнення змісту навчальної дисципліни «Ветеринарна фармація», визначення результатів навчання та формування професійних компетентностей майбутніх лікарів ветеринарної медицини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. World Organisation for Animal Health. Recommendations on the Competencies of Graduating Veterinarians («Day 1 Graduates»). Paris: WOAH.
2. World Organisation for Animal Health. Veterinary Workforce Development.
3. Regulation (EU) 2019/6 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on veterinary medicinal products and repealing Directive 2001/82/EC. *Official Journal of the European Union*. 2019. L 4. P. 43–167.
4. Hawes M., Fajt V., Werners A.H. Mapping disciplinary competencies and learning outcomes to the Competency-Based Veterinary Education framework using veterinary pharmacology as an example. *Journal of Veterinary Medical Education*. 2025. Vol. 52, No. 6. DOI:10.3138/jvme-2024-0097.

УДК 619:615.28/.23:619.995.122.21:636.3

АВРАМЕНКО Н.В., канд. вет. наук, **ШАГАНЕНКО Р.В.,** канд.. вет. наук, **КОЗІЙ Н.В.,** канд.. вет. наук, **ШАГАНЕНКО В.С.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ФАРМАКОЛОГІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМБІТРЕМ ЕМУЛЬСІЇ ЗА ФАСЦІОЛЬОЗУ ОВЕЦЬ

Серед соціальних та економічних причин, які гальмують розвиток скотарства, невід'ємними є паразитарні захворювання. Фасціольоз, як одне із найбільш небезпечних і широко розповсюджених гельмінтозів жуйних тварин, завдає значної економічної шкоди тваринництву. Проведений експеримент засвідчив високу лікувальну ефективність комбітрем емульсії за трематодозів овець.

Ключові слова: фасціольоз овець, комбітрем емульсія, екстенсивність та інтенсивність інвазії, екстенс- та інтенсефективність антигельмінтика.

AVRAMENKO N.V., candidate of veterinary sciences, **SHAGANENKO R.V.,** candidate of veterinary sciences, **KOZIY N.V.,** candidate of veterinary sciences, **SHAGANENKO V.S.,** candidates of veterinary sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

ANTIHELMINTIC EFFECTIVENESS OF COMBITREM EMULSION FOR FASCIOSIS IN SHEEP

Among the social and economic reasons that inhibit the development of livestock breeding, parasitic diseases are integral. Fasciolosis, as one of the most dangerous and widespread helminthiasis of ruminants, causes significant economic damage to livestock. The experiment conducted demonstrated the high therapeutic effectiveness of Combitrem emulsion for trematodosis in sheep.

Keywords: fasciolosis in sheep, Combitrem emulsion, extensiveness and intensity of invasion, extensive and intensive effectiveness of the anthelmintic.

Фасціольоз – антропозоонозне захворювання, яке поширюється на ряд сільськогосподарських, диких тварин та може уразити і людину [1,с.87; 2,с.131]. Зв'язок ураженості паразитозом великої рогатої худоби зі значними економічними збитками при цьому відмічали ряд авторів [1,с.88; 2,с.132; 4,с.46]. Збудник захворювання *(F.Hepatica)* у періоді свого розвитку від яйця до дорослого гельмінта проходить декілька личинкових форм: – мірацидій, спороцисту, редію, церкарій і адолескарій. При дегельмінтизації тварин препарати діють на фасціол через кров, а їх ефективність залежить від кількості і місця їх концентрації в організмі господаря [2,с.131; 4,с.47]. Останнім часом в господарствах України для профілактики і лікування гельмінтозних захворювань використовують препарати групи бензимідазолу: вальбазен вермітан, атазол, бровальзен тощо, в різних лікарських формах і концентраціях [2,с.132; 4,с.47].

Метою наших досліджень було вивчення лікувальної ефективності широкоспектрового антигельмінтика – комбітрем емульсії за фасціольозу овець окремих господарств Черкаської області.

Для її реалізації було сформовано 2 групи тварин аналогів по 10 голів у кожній. У тварин спостерігалося: відставання в рості, швидка втомлюваність, поганий апетит, розлади шлунково-кишкового каналу. Всі тварини були уражені фасціолами з екстенсивністю інвазії 100% та інтенсивністю, що коливалась в межах 15,3 – 16,0 екземплярів яєць у одній краплині